

Dante for livet

Af Carsten Ploug Olsen

I Logos hviler den gyldne vilje og tanken af sølv. Kun Lyset kan forene dem og skabe det store smykke, Ringen. Imellem dem er mørket, den onde kraft. Fra intet driver den onde tåge ind over landskabet og tager form efter det. Når den helt indhyller landskabet og smerten er maksimal, lyder domshornet: Da vil det blive evigt liv eller evig død...

Sådan siger den gamle myte. *Tilintetgørelsens mulighed er lysets dybde.* Vergil ser prøvende på Dante. Så går han hen til kaminen, lægger et stykke brænde i og siger: ”Sådan var det. Vi er små spejle af det. Men det hjælper os ikke. Du ser en skygge her, et vindpust der. Tågen. Du står der ved svælget, og mærker suget. Og du ængstes. For dette dyb er *dit*. Der er kun dette svælg. Hindsides det...?”

Du skal rejse ud og derved ind. Du vil du se den inderste nat i dens sande skikkelse. Men det er din rejse, ikke min, og dybet er dit, ikke mit. Og som du ønsker og vil det, således bliver det”.

Da jeg, Dante, kom hjem fra Vergil og låsede mig ind til mig selv, så jeg mig et øjeblik rundt i værelset som jeg nu måtte forlade. Der sengen, der mit standur, der min kogeplade, der min snavsede vask. Jeg kunne forlade det uden vemod. Så rev jeg mig løs, snuppede min rygsæk og lagde et par rene t-shirts og en tandbørste og en ny tube tandpasta ned i den. Jeg åbnede køleskabet, tog et par humpler ost og lidt pølse og lagde det i rygsækken sammen med det sidste brød og en lille kande med vin. Jeg følte mig pludselig meget træt og lagde mig et øjeblik på sengen.

Jeg må være faldet i søvn med det samme, for pludselig befandt jeg mig i en skov sammen med en jæger. Jeg var en pil i hans kogger. Langsomt, omhyggeligt udvalgte Bueskytten mig, lagde mig på strengen, trak tilbage med kæmpekræfter, sigtede og skød. Jeg for gennem luften men kun en meter eller så. Så borede jeg mig ind i et træ, der straks tabte alt løvet, hvorefter alle træerne i skoven gav sig til at græde.

Jeg fik at vide, at jeg sad i skovens modertræ, der var Gud, og at jeg havde gennemboret hendes hjerte. Til sidst så jeg et glimt af Bueskyttens ene, behårede ben og hørte hans rungende latter. Jeg vågnede, jeg havde kun sovet nogle få sekunder, og forstod at det jeg havde taget for en latter i virkeligheden var klokkerne i Vor Frelser Kirke, der ringede Solen ned. Klokkeren var altså seks. Jeg snuppede min rygsæk, gik hen til døren, så mig en sidste gang tilbage, og smuttede så stille ud...

Da jeg kom lidt udenfor byen gik jeg ind i en skov. Jeg lagde mig under et træ, samlede nogle blade sammen om mig, og forsøgte at sove. Jeg ønskede bare at forsvinde, lade tiderne passere hen over mig uden at jeg var med og forpligtet, glide ned i Urdybet og aldrig ånde og leve igen. Til sidst faldt jeg i søvn. Jeg drømte da at jeg befandt mig i et uendeligt mørke. Et mægtigt lys flød ned i min tanke og i lyset var der en stemme: ”Jeg er Gud, du skal kæmpe!” Hvad var det, der holdt mig så pinefuldt fast? Jeg ville se det, og kæmpede for at dreje hovedet. En tiltagende hyletone fyldte verden. Jeg var bange. Jeg vågnede med et gisp, og så at jeg havde spredt bladene som jeg søgte at dække mig med til alle sider. En følelse af dyb sorg strømmede igennem mig. Jeg opgav at sove mere den nat, og usikkert rejste jeg mig og vaklede ud i natten ...

Jeg hører stemmer. En nynnen. Den kommer inde fra skoven. Forsigtigt nærmer jeg mig til lyden. Det er en ung kvinde. Hun sidder ved et bål hvis lys kaster dybe skygger på stammerne omkring. Hun er nøgen. Hun synger, siddende på knæ. ”Hallo!” siger jeg højt. Hun farer forskrækket sammen. Ser lynhurtigt mod mig. ”Bare rolig, jeg vil intet ondt, jeg hørte dig. Du synger smukt”. ”Hvor kommer du fra? Hvem er du?”. ”Jeg kommer inde fra byen. Jeg er bare en ulykkelig ung mand. Hvem er du?” ”Jeg hedder Majbritt.” ”Hvad laver du her? Hvorfor har du ikke tøj på?” Hun smiler. Så trækker hendes pupiller sig sammen. Smilet forsvinder. ”Jeg er på flugt.” ”Det er jeg også”. ”Hvem flygter du fra?” ”Fra Bueskytten. Han viser sig i mine drømme. Jeg fornemmer ham overalt. Måske er jeg skør. Men hvad med dig?” ”Jeg flygter fra min familie. Jeg vil aldrig se dem mere” ”Hvorfor ikke?” ”Det er en lang historie”. ”Hvor vil du tage hen?” ”Det ved jeg ikke. Væk. Bare væk.” ”Vi kan følges”. ”Ja.” Jeg lægger min jakke over hende, hjælper hende op. Hun lægger jakken igen, tager sit tøj på, lægger jakken over os begge i den kølige natteluft, og sammen vandrer vi hen ad stien. Månen lyser gennem løvet. Der er stille. Jeg kan ikke afgøre om det er angst eller fred, jeg føler...

Næste morgen nåede vi ud til fjorden. Majbritt rystede af kulde og jeg havde det ikke bedre. ”Skal vi svømme?” spørger hun. ”Ja, lad os se hvor langt vi kan nå”. Hun ser på mig. Så nikker hun. Vi tager tøjet af, sopper forsigtigt ud, så begynder vi at løbe. Ingen af os siger noget. Vi dukker under samtidig. Majbritt tager min ene hånd under vandet så jeg må holde op med svømmetagene. Så tager hun den anden. Vi ser på hinanden idet vi synker...

Vi synker. Jeg hører en råben, ”Stop stop!” inde fra bredden og en mumlen som jeg ikke kan skelne. Jeg vil stoppe men vandets kulde har allerede lammet mig. Jeg fornemmer at Majbritt kæmper ved siden af mig. Men jeg ved ikke om hun er på vej op eller på vej dybere ned. Pludselig tændes et lys omkring os. Jeg ser min mor og far. De er kede af det. Måske er det dem, der råber. Jeg synker dybere ned i lyset. Scener fra min barndom passerer forbi. Her er jeg ved stranden en varm sommerdag. Min mor har bagt brunsviger som vi har med. Far ryger på sin pibe, og bander lidt over blæsten, som gør det svært for ham at tænde den. Så kigger han ned på avisen, der ligger bredt

ud på tæppet. Tine, min storesøster, løber ude i vandet. Pludselig vender hun sig mod mig, peger anklagende, ryster på hovedet, og råber ”Nej! Det er ikke tid!”

Lysen forsvinder. Der er igen mørkt og koldt. Så opdager jeg, at det er fordi mine øjne er lukkede. Jeg må alligevel være flydt op mod overfladen, for da jeg åbner øjnene, ser jeg Solen lidt oppe. Jeg tager et par beslutsomme svømmetag opad, og bryder igennem overfladen med et gisp. Lidt henne ligger Majbritt, også i overfladen. Hun bevæger sig ikke. Jeg svømmer hen til hende, tager hende om brystet og bjerger hende ind til bredden. Jeg bærer hende op på stranden med mine sidste kræfter. Jeg ved ikke om jeg har bjerget en levende eller en død...

Da jeg har sundet mig lidt, ser jeg igen over på Majbritt. Men hun er der ikke. Jeg må have sovet eller været bevidstløs et øjeblik. I hvert tilfælde er hun væk. Men jeg ser hendes fodspor i sandet. Hun lever! Hendes tøj er også væk. Men under en af mine egne sko har hun lagt en besked skrevet på et stykke gammelt ispapir: ”Nej. Men når du finder mig igen, finder du dig selv.” Jeg holder papiret højt op mod himlen, kysser det. Så falder en tanke mig ind. Jeg tørrer mig og tager mit tøj på og går med faste skridt væk fra stranden, ind i landet. Jeg må finde hende, finde hende for enhver pris. Der er ikke tid til flere svinkeærinder. Jeg må afsted ...

Sorgen over den forsvundne Majbritt er dyb og gennemtrængende. Jeg prøver at trøste mig med, at hun dog stadig lever, men det er ikke helt nok. Da jeg er kommet et stykke ind i landet ser jeg på en mark nogle mennesker, der står ved nogle telte. Jeg går henimod dem. De får øje på mig. Jeg spørger dem, om de har set en kvinde gå eller løbe forbi der. Mændene (der er også enkelte kvinder) tier og danner truende kredse om mig. Så ser jeg motorcyklerne, der står inde mellem træerne og deres læderveste. Hells Angels. For sent. I min fortvivlelse har jeg glemt forsigtigheden. Den største af dem ser hånligt på mig og siger: ”Hvem fanden er du? Ved du ikke at der er dødsstraf for at overvære riterne.” En anden af dem, han som jeg antog for deres anfører, lægger en beroligende hånd på den stores underarm. Anføreren siger til den store: ”Ham her er helt uskadelig. Et sølle pjok. Men måske skulle vi give ham en lille lektie, som han kan fortælle om i skolen på mandag.” De andre ler støjende, hårdt. ”Kom, Lexus, vis denne idiot hvem vi er!” En fed, skaldet fyr træder frem, trækker sin kniv og stikker den op mod min næse. Så fører han den højere op og dybere ned i luften foran mig. Han fører den ned til min mave, sprætter min t-shirt op og begynder at snitte. Jeg skrider af smerte og angst. Han skærer og skærer, bliver ikke færdig. Jeg føler det varme blod løbe ned ad maven, ned på mine bukser, der langsomt gennemvædes. Så er han endelig færdig. ”*Dem er vi.* Fortæl alle at vi findes! Og skrid så!”

Jeg vakler fortumlet væk fra pladsen og ind i skoven. I en time vandrer jeg således rundt, indtil jeg ikke kan gå mere. Jeg lægger mig jamrende ved roden af et træ. Jeg er såret. Men ikke dødeligt. Han har kun snittet i overfladen. Jeg ser ned ad mig. Min

mave er smurt ind i blod. Jeg forsøger at tørre det væk. Jeg ser at snitteren har lavet en figur på min mave. En slange. Cobra. Jeg gyser. Og mister bevidstheden. Jeg drømmer (eller er jeg stadig vågen?), at der står en lille blå skildpadde foran mig ved træet. Den ser på mig med små blå øjne. Omkring den er en aura af lys. Så begynder den langsomt at gå over mod mig. Jeg føler mig sært tiltrukket af dette mærkelige dyr. Jeg tager den varsomt op og lægger den ved mit bryst. På ryggen af den står skrevet med bogstaver af sølv: "Jeg er Vergil". Så opløses den langsomt og jeg følte min puls falde til ro og feberen aftage...

Jeg kommer til mig selv stående ved en lille butik, hvor jeg kommer i tanker om, at jeg ikke har fået noget at spise i mange dage. Jeg går ind i butikken for at proviantere. Ved kassen står en ung, smuk pige i en lyseblå butiksskjorte og et lille mørkeblåt tørklæde om halsen. Jeg spørger hende hvad dag det er. Hun ser forundret på mig og svarer. Jeg regner efter. Knap tre uger har min vildelse varet. "Har du brug for hjælp?" spørger hun så. "Du ser noget forkommen ud." "Nej tak". Hun ser prøvende på mig. Så siger hun: "Hør nu. Jeg er alene her i butikken. Du ser fredelig ud. Der er et bad oppe på 1. salen, hvor du kan tage et varmt bad. Bagefter kommer du herved og får noget at spise. Jeg bikser et eller andet sammen fra butikken. Du behøver ikke betale, hvis du ikke kan. Jeg gir. Bare tag dig god tid. Chefen kommer ikke i dag. Han er ude med sin elskerinde. Hvad siger du?" Jeg bliver helt varm. Så er det som om noget løsner sig og jeg bryder hulkende sammen. Pigen går om på min side af kassen, tager om mig og hvisker beroligende. "Undskyld" siger jeg. "Det gør ikke noget. Du skal se, det hele går nok. Gå nu bare op og tag dit bad. Jeg venter her."

Ør går jeg op og finder badeværelset, tager mit beskidte, stinkende tøj af, træder op i badet, tænder for den varme hane, og lader det varme vand strømme ned over min krop fra bruseren. Jeg sætter proppen i karret, så det langsomt fyldes. Da det er fuldt, slukker jeg for bruseren og lægger mig ned i karret. Et dejligt velvære fylder mig. Så rejser jeg mig, tørrer mig, børster tænder, tager noget rent tøj på, og går ned til pigen i butikken. Hun har varmet lidt pølser og noget brød i ovnen ude i bagbutikken. Hun sætter en stor flaske sodavand foran mig sammen med maden, og jeg spiser og drikker koncentreret og tavs. Til sidst, da jeg er færdig med at spise, læner jeg mig tilbage, vipper lidt på stolen, og smiler til pigen. "Hvad hedder du?" "Bettina. Og hvem er du?" "Det har jeg glemt. Men jeg har en rigtig god ven, der hedder Vergil. Det er ham, der har sendt mig ud på den her tur. Egentlig er han en skildpadde, eller, det vil sige, ikke en rigtig skildpadde, en skildpadde af lys, hvis du forstår...?" "Nej, ikke rigtig" siger hun smilende. "Men det lyder spændende. Hvad er det for en tur, du er ude på, hvis jeg må være så fræk at spørge?" "Jeg skal finde Bueskytten og tilintetgøre ham. Jeg mistede min kæreste på turen, hun er væk, og nu leder jeg også efter hende, men det hele er lidt uklart for mig..."

Hun ser på mig som om noget pludselig går op for hende. Hun smiler og siger: ”Jeg vil gerne hjælpe dig med at finde din kæreste. Jeg er også træt af jobbet her. Hvad hedder din kæreste?” ”Majbritt” ”Og hvad er det for noget med den Bueskytte?” ”Det kan jeg ikke forklare dig. Jeg forstår det heller ikke selv.” Bettina smiler igen. ”Nå, men nu er vi altså to”...

Da Bettina har pakket det mest nødvendige, forlader vi butikken. Klokken over døren ringler muntert da vi går. Det er en varm dag. En sommerdag har forpuppet sig i foråret. Vi går ned til en å, hvor Bettina breder vores soveposer, som hun har taget i butikken uden at betale, ud på græsset under et stort birketræ. Vi sætter os. Bettina strækker benene ud. Så lægger hun sig ned og sukker velbehageligt. ”Du” hvisker hun. ”Ja.” Hun sukker igen. ”Jeg føler mig som en astronaut i et rumskib. På vej mod en anden og bedre galakse. Jeg vil med dig.” Så tager hun min hånd og lægger den på sit venstre bryst. Det er varmt og blødt og dejligt. Jeg kærtegner hende. Hun vender sig mod mig. Vi ser et kort øjeblik på hinanden. Bettinas øjne stråler. Vi rejser os hurtigt, tager alt tøjet af, lægger os ned, og elsker hurtigt, intensivt. Bagefter ligger hun i mine arme med hovedet på mit bryst. Hendes fingre følger forsigtigt mit ar. ”Hvem er du, hvem er du?” hvisker hun. Jeg smiler men siger ikke noget. For jeg kender ikke svaret...

Vi fulgtes ad flere måneder. Indtil jeg også mistede hende. Det gik for sig på følgende måde: Hen ad sommeren kom vi til en lille by, hvor der var fest. Bettina var ligesom vokset i den tid, der var gået. Hun så sund og stærk ud, hendes hår var vilt, uret, og hun havde små rifter på kinderne, i panden og på brysterne, men hendes øjne skinnede. Jeg var forelsket til at se feber i dem. Vi blandede os med folkene i byen, drak stærke øl i sommernatten, blev fulde og overstadige.

På et tidspunkt sidder vi på en bænk ved et bord under den lyse nattehimmel sammen med nogle rødder, der gerne vil have lidt mere gang i festen. ”Hvem er I?” spørger Bettina. Rødderne ser kort på hinanden. ”Din dybeste længsel og dit værste mareridt” siger en af dem. ”Nå, men det her er altså min mand” siger hun leende og peger på mig. Jeg skal lige til at protestere, da en anden af dem siger: ”Er du og din mand med på noget sjovt?” ”Det kommer an på. Om du er min længsel eller mit mareridt.” Fyren griner smørret. ”Det kommer ud på et”. Så tager han en lille æske frem og fremtager nogle små hvide piller fra den og giver os hver en. ”Tag den og du vil se dit inderste. Hvis du er god ser du noget godt, hvis du ikke er god, ser du ikke noget godt. Tør I se?” Bettina og jeg ser kort på hinanden. Så lægger vi pillerne i munden, skyller ned med øllet og giver os til at vente. Jeg ser ikke noget. Men pludselig begynder Bettina at skrig. Hun skriger og skriger idet hun peger på et punkt lige frem for sig. Jeg tager hende om skuldrene, rusker hende, men hun bliver ved med at skrig. Langsomt får jeg beroliget hende, og til sidst holder hun op. Men hendes blik er forandret. Lyset i hendes blik er slukket. Jeg fører hende væk, ud af byen, jeg er stadig fuld, men nu også bange. Pludselig sætter hun sig i en grøft. Med tonløs stemme siger hun: ”Jeg går.” ”Hvad

mener du". "Jeg går. Farvel." "Jamen...?" Hun vender blikket væk. Et frygteligt blik, fuldt af kulde og afstand og helt klart. Jeg stryger hende forsigtigt over kinden. "Er det her det ender?"

Jeg gik. Da jeg havde gået lidt, standsede jeg. Et mægtigt raseri greb mig. *Forbandede liv! Al tid og alting skal jeg miste.* Jeg vandrede planløst rundt og begræd mit nye tab mens jeg truede himlen med bål og hævn. Om natten lå jeg og vendte og drejede mig, kunne ikke sove. Jeg frøs. Havde ikke nok at spise. Jeg tabte mig stærkt og var ligeglad. Jeg vandrede om dagen og om natten, hvileløst. Mørket strømmede ind i mine tanker og jeg var ligeglad. Liv eller død. Hvad er forskellen?

I den følgende tid var jeg stille indeni. En tavshed, en forventning om godt eller ondt var i mit sind. Jeg holdt mig mest for mig selv, levede som en plante. En dag kom jeg til en lille eng, som lå ved en sø. Jeg lagde mig i græsset og så op mod himlen. Er alt øde og tomt? Jeg fik øje på et lille hjortekid, der kom henimod mig. Roligt, tillidsfuldt kom det nærmere indtil jeg kunne røre ved det. Jeg strøg det blidt over mulen, kløede det bag øret, hviskede beroligende, lokkede for det. Pludselig rettede det sig op, så på mig med skræmte øjne, og løb væk. Det zigzaggede nogle gange henimod skoven, som om noget ondt var efter det. Det forsvandt. Jeg var igen alene. Og jeg vidste, at nu var det tid, mærkede det komme, landskabet rystede, skælvede...

Nat

Hvem er du? Se i spejlet, spejlet over håndvasken eller spejlet i verden eller spejlet i denne fortælling, spejlet i disse ord. Måske ryster det lidt. Vær ikke bange. Det er kun dig selv.

Morgen

Vergil stod ved min side. Han smilede. "Hvor kommer alt dette dog fra?" spurgte jeg ham. Han så mig ind i øjnene, og jeg fornemmede et lys i ham, et lys, der *vidste*.

"Jamen, Dante" sagde han endelig, som om han iredesatte mig, "det var jo dig selv. Alt sammen. Majbritt, Bettina, hele landskabet, tågen, alle du har mødt, alt hvad du længes efter og fandt for enden af den lange vej. Du er hovedpersonen i en myte, der fortæller om universet og verden som er dig. Du er dine afgrunde og dine tinder. Men før eller siden måtte du vælge. Husk som jeg sagde til dig engang: Som du ønsker og vil det, således bliver det. Du har skabt en smuk verden. En hel og ikke en splittet verden. Det er dig selv. Og havde du ikke valgt helheden denne gang, havde du gjort det den næste. Eller den næste igen. Der er altid tid nok. Hvad tror du," her smilede han glad, "et menneskeliv er mod evigheden? En hel del eller ingenting, ikke sandt?! Schhh," sagde han, idet han lagde en finger på læben og blev alvorlig "vi tier nu!".

—
Note: Teksten her er en omarbejdning af *Dante for dummies*, som findes under *diverse* her på siden.

Cpo 2020